

POPORULUI

ZIAR INDEPENDENT DE PROPAGANDA NAȚIONALĂ

Director:
MIHAIL RUSSU

Independența este autoritatea informației.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA
A R A D
Strada ROMÂNULUI Numărul 6.Legea
electorală.

Actuala lege electorală este — după cum se știe — făcută cu liste pe județe. Aceasta, afară că este o absurdă greșală a legiuitorului, dar este și o crimă făcută contra voinței juste și libere a cetățenilor alegători.

Conform actualei legi, nu e nevoie ca în cutare județ să se prezinte în fața alegătorilor oameni de științe și greutate morale, oameni de stat și adevărați servitori ai poporului nevoiaș, ci este suficient să fie sprijiniți de „cei mari“, ori să dispună de parale multe ca să-și cumpere locul din lista respectivă, și candidatul de sigur va fi ales. (Ca un trist document luăm exemplul dat de liberalii cu ocazia ultimelor alegeri generale din județul nostru.)

Dacă însă s'ar schimba actuala lege și alegerile libere... s'ar face pe circumscripții (ideea adoptată și de Franța) s'ar face și o concurență în forțe și capacități, urmând ca poporul să voteze pe acela, care-i prezintă mai multă garanță de serviabilitate și pricepere.

Desigur, că legiuitorul la proiectarea actualei legi electorale a fost condus de două principii, și anume:

Intia oară; de a evita intrarea minoritarilor în număr mai mare în parlament iar în al doilea rând de a înfrânge și a face opoziția aproape imposibil de a mișca,

Punctul întâi se contrazice dela sine, deoarece până acum toate guvernele au făcut pacturi cu minoritarii (de multe ori în dauna și rușinea românilor) iar punctul al doilea trebuie combătut cu aceea, că guvernul fără opoziție este: ca și satul fără câini, căci fără pază și control, nu se poate administra în mod cinstit.

Nu mai amintesc și procedura rnișnoasă, ca partidele cari au o majoritate să primească pe „gratis“ acele procente din voturi, cari se iau dela celelalte partide contra voinței celor ce le-au exprimat. Guvernul d-lui Maniu, care a mâncat și el multă pâine amară în cele zece ani de opoziție, este chemat să schimbe actuala lege electorală în interesul sentimentului de dreptate unanime.

MIHAIL RUSSU.

Săptămâna politică

La prezidenția consiliului a avut loc Mercuri după amiază o lungă consfătuire între dnii Iuliu Maniu, Vaida-Voevod, Grigore Iunian, D. R. Ioanitușcu și Eduard Mirto.

S'a cercetat cu această ocaziune ultimele manifestațiuni din țară, în special acelea ale comuniștilor și a unui grup de antisemiți.

După afirmațiile unora dintre membrii guvernului, aceste agitații ar fi opera instigațiilor unor fruntași ai opoziției.

Asupra măsurilor cari urmează a se lua, se păstrează cea mai mare discrețiune.

De altcum președintele consiliului Dl Iuliu Maniu va face în cursul săptămânii viitoare un turneu electoral în toată țara.

Cu această ocaziune șeful guvernului va face și o serie de inspecțiuni la prefecturile de județe, pentru a vedea cum se aplică ordinele noului guvern. Pretutindeni se va face, după cât afăm p primire triumfală dlui Iuliu Maniu.

Pentru sângele lor

Sunt zece ani. Ultimul ecou al unui vuet ingrozitor se pierdea în zări îndepărtate, pe câmpiile îmbăcsite de sângele uman un glas nou răsuna. Tot mai tare, tot mai puternic. Și din trupurit rudite, înbrăcate în „mundururi“ înpărătești, să năoastuia spre un țel, — ca un uragan ce nimește o construcție socială, ce nu mai putea dăinui, — un țipăt entuziast: „La Alba Iulia!“

Verdeața luncilor îngrășate de sânge era, par'că stropită cu alb. Erau osemintele armatelor distruse. Iar deasupra paserile de pradă croncăneau un răgușit salut înpărății binefale.

Cu dispariția balaurului cu două caoete s'a încheiat și o tragică epopee. Aceea a Ardealului maltratat și ucis de secole. Căci cei mai buni, cei mai bravi ostași ai Habsburgilor, de secole erau fiii Ardealului.

Și sechelele înprășiate pe câmpii și sângele cea îngrășat meleaguri străine, erau a părinților așteptați de copii nevinovați și de soții indurerate. Erau ale feciorilor cu mustață abea mijită, așteptați de mame gârbovite sub povara anilor și a dureri și de logodnice cu ochi visători după fericire. Erau a fraților mai mari, așteptați de surioare-copile și de frați ce se jucau de-a soldații. Erau ale Ardealului măcelărit pentru un împărat străin.

Depe câmpiile de luptă a Habsburgilor porneste un zvon. Un glas ce se nărea și într'un formidabil tunet s'a oprit la Alba Iulia: „Vrem unirea!“

Cei căzuți și-au trimis sufletele să fie ca o mărturie, ca un duh întăritor, ca să-și dea consimțământul. Iar orfanii și văduvele și mamele lipsite de copii strigau: „V'am dat pentru un vis! Trăiască România!“

Și camarazii schilodiți, cu icoana luptei încă vie în suflet, își îndreptau spinarea frântă și strigau: „Pentru

jerfa voastră și pentru lacrimile secolilor! Trăiască România!“

La 1 Decembrie sunt zece ani. Atunci la Alba Iulia Ardealul s'a unit cu Țara Mamă, pentruca unirea lor să fie veșnică și sacrificiul să fie răsplătit. La 1 Decembrie vom serba unirea. Se vor întinde mese, se vor ținea discursuri. La altare se va înălța fum de tămâie, iar la mesele întinse va curge vinul. Și totul va fi înbrăcat în haina de fast și paradă. Vom serba unirea Ardealului cu Patria mamă.

Dar iată ca la zece ani o caracatiță scârboasă vrea să ne otrăvească sărbătoarea cu balele sale. Agenții neghiobiei se agită. La București dezordini, provocate de elemente dușmane Țării și al poporului, care sa fertfit pentru un ideal abia realizat. Reprezentantul forței publice e bătut cumplit. Se cere amnistia pentru cei cari au ucis pe bieții români refugiați în Rusia din fața puhoiului German. La țară agenți provocatori seamănă semănța revoluției. Și toate acestea pentru ca aceia, — cari demult au dovedit că prin metodele lor nu pot auce fericirea unui popor, — se poată instaura o domnie, ce nu poate dăinui.

Guvernul, însă, în clipa entuziasmului sărbătoarei să nu uite, că poporul acesta românesc își are dreptul său să trăiască românește, într'un stat românesc, cu credința moștenită dela strămoșii săi, cu limba și datinele sale. *Are dreptul să trăiască în Țara Românească, și stăpân al glei* pentru care înaintași săi au plătit supremul preț.

Guvernul să distrugă capul caracatiței ce sapă la temelia țării noastre. Și aceasta pentruca o cere sângele celor căzuți pe câmpul de onoare.

Să o facă pentru sângele lor.

— Vior. —

FILME

Antichitatea și alcoolismul

Cât este de adevărat că nu mai este nimic nou, se poate vedea din descoperirea făcută în vremea din urmă că, până și în antichitate existau organizații echivalente cu legile antialcoolice din zilele noastre.

Biblia precizează că Noe era un destul de mare iubitor al vinului, ba chiar face din el primul viticultor pe care l'a avut omenirea. Pe de altă parte, pare stabilit, că dacă Iosif a fost vândut de cei unsprezece frați ai săi, isprava acestora trebuie pusă în bună măsură pe seama influenței unei mari cantități de vin beute.

Egiptenii însiși întrebuntau beuturile fermentate și mai ales cu vin de orz, poporul de jos multumindu-se cu un fel de bere neagră, făcută din mei.

Ceeace e curios de constatat însă este că vechiul Egipt avea o sumedenie de ligi oficiale și particulare, al căror scop era să combată alcoolismul.

Cine ar fi crezut că „Liga antialcoolică“ sau „Loja Bunilor Templieri“ a avut înaintași acum câteva mii de ani?

Evreii împotriva cartelului UER. cu liberalii

Curentul: În chestiunea atitudinii evreilor în viitoarele alegeri generale, primim o foarte interesantă scrisoare din care extragem următorul pasagiu:

„Păcat că chestiunile de persoane primează totdeauna în afacerile obștești și că „reprezentanții“ (?) oficiali ai UER., pentru un mandat de parlamentar în plus ori în minus, vor să se apropie din nou de singurul dușman al vreilor din România, care este partidul liberal, plus codița lui averescană.

Fiindcă dușmani se pot numi cei ce:

1. au introdus și mențin — direct ori indirect — antisemitismul în România;

2. acei ce prin politica lor economică și financiară au sărăcit și ruinat pe negustorii și întreprinzătorii evrei. UER. nu trebuie să uite că Partidul național-țărănesc prin programul său, — direct sau indirect — e singurul exponent al intereselor evreilor din România. Chiar dacă partidul național-țărănist n'ar satisface cererile UER. și încă evreii din România trebuie să voteze tot cu Maniu. Mai bine UER. să renunțe de a face cartel electoral și să lase pe fiecare evreu individual să voteze cum va crede“.

Scrisoarea încheie cu următorul elocvent îndemn:

„Chiar dacă dl Fildermann figurează la liberali, un evreu mai bine să-și frigă degetele, decât să voteze pe liberali“.

10 ani dela unire

Ziua de 'ntai Decembre,
este o ziua sfântă
Și ingerii atuncia
de bucuria cântă.
A fost cea mai măreață
pentru noi, sărbătoare,
Căci renăscut-am to i,
ca florile din soare
Și sărbători, m'ai fost-au
în țară, cu avînt,
Dar ca întai Decembre,
nu este pe pământ.

Aciastă ziua sfântă
atîta dreptate
Adus-a pe pământul
Ardealului. Uitate
Noi am făcut, necazuri
și multe asupra,
Iar fericirea de-astăzi
o mic de simțiri
Aduce-ne în suflet
și mulți de bucurie
Nu știu ce să mai facă,
să plîngă, moară, 'nvie!...

Sufletul nost astăzi
de cîntece e plin,
Căci azi serbăm cu toții
chiar zece ani — deplin,
Decînd Sfînta Unire
la Alba Iulia
S'a'nfiptuit. O, Doamne,
în veci nu vom uita
Acea ziua sfântă,
ce pentru roi e totul,
Acea ziua sfântă,
cînd datu-ne-am to'i votul.

Ne-am unit pe vecie
cu Patria iubită,
Cu Mama Romania
atîta de dorită.
Și zece ani de-atuncia
noi sărbătorim az'.
Ce fericiti acuma
suntem, căci din necaz
Noi am scăpat. — Române!
te bucură și cântă,
Căci pentru tine asta,
e ziua cea mai sfîntă!

Sunt zece ani de atuncia
de cînd cu bucurie
Noi ne-am unit în suflet,
simțiri — și pe vecie
Uniti vom fi, căci doară
Romănu-i de oțel.
Se va sarobi, oricare
vre-un alt popor, de el
Se va lovi. — Ascultă,
cum ingerii 'n Cer cântă...
Aciasta pentru tine,
e ziua... cea... mai sfîntă!!

Beius. VASILE GRIGORIU FLUERAS
coresp.

O ANIVERSARE

Nu de mult s'an implinit nouă ani decînd armata română biruitoare, după înțelegerea cu mării Aliți, s'a retras din Ungaria în matca hotarelor ei, în România Mare, acasă la dînsa.

Armata albă ungară comandată pe atunci de Colonelul Horthy a urmat prin înaintare pas cu pas după ariergardele noastre, luând cu bună stăpînire Ungaria refăcută în tot cuprinsul ei de răvna ostașilor noștri, căreia, „opincarii“ i-au dat din nou liniștea prielnică pentru ca Ungaria să meargă înainte pe picioarele sale.

Cine dintre noi a trăit cu suflet neînvrăjbit acele zile de glorie eternă, se simte și azi cutremurat de fiorul măreției, un popor, care s'a întregit prin împlinire în largul hotarelor lui, după secole de oșidă și ocară, a avut puterea și cinstea să pășească peste graniță în frumoasa capitală de pe malurile Dunării, ca să ducă în casa asupritorului milenar, ajutorul de pace și liniștea dorită, pe care noi de la el nu le-am avut veacuri de — arîndul.

Am făptuit negreșit o operă de înaltă civilizație pe care vremea nu o poate îngropa, căci tot mai mult ea se înalță în lumină de-asupra vremii așa cum se ridică munții peste câmpiile încercuite de albastrul cerului.

Urmările revoluției Ungurești ar fi avut rezultate dezastruoase incalculabile pentru Europa și mai ales pentru Apusul ei, dacă ea nu ar fi fost gătită încă din fașă. „Opincarii“ au întronat civilizația în Cetatea de fală a Maghiarimei.

An cu an s'a amintit și s'a prăznuit această covârșitoare operă militară și cetățenească. În fiecare an s'au închinat pahare în jurul unei mese de către oamenii adunați la București. În fiecare an s'a precupețit cui revine gloria biruinței

Si s'a uitat că ostașul român, eterna forță a întocmirii Patriei noastre de acum, el a întipit drapelul românesc până dincolo de lacul Balaton.

Si s'a uitat că unui general român, îi revine meritul de a fi comandat în acea vreme armata română ca s'o ducă la biruința uriașă. În mânetele lui a stat grozava cumpănă: gloria neprietoare sau rușine încă pe o mie de ani.

Generalul Mărdărescu Gheorghe a

condus-o cu înțelepciune de viteaz național.

Nu aș fi scris aceste rînduri dacă în timpul de față poporul român nu s'ar găsi abătut din drumul de eri către o nouă întocmire a vieții lui, urmînd gestul de înaintare al conducătorilor de azi către altarul cinstei și al legalității.

Gloria de acum nouă ani luminează, ca aurora rămasă întărzată pe cer în zorii zilei așteptate, drumul larg pe care merge un popor la muncă rodnică.

Uitați-vă că răsare soarele.

Volbură Polană Năsturaș

COLȚUL CAPITALEI

Despre activitatea teatrelor.

Inaugurăm o rubrică. O rubrică a Capitalei. A aceleiași Capitale despre care se spune c'ar fi „o umbră a Parisului“. Ceeace ar însemna că are tot atâtea aspecte cîte are și Capitala lumii... Porecla rezistă însă, numai dacă s'ar exclude aspectul edilitar și s'ar sconta cel monden.

Dar tocmai aceste două aspecte nu ne vor preocupa. Așa că pe cei cari caută în Caditala noastră reminiscențe parisienne, nu-i vom putea satisface. Și asta pentru a nu întîmpina așteptări pe care să nu le putem satisface...

*

Incepem printr'o tardivă privire asupra teatrului bucureștean. Zicem tardivă, fiindcă a trecut timp de cînd și-a deschis porțile. Dacă nu prea mult cel puțin suficient pentru a ne putea pronunța de visu asupra activității fiecărui dintre cele 7—8 teatre locale.

Le vom lua pe rînd:

Teatrul Național, are o tradiție bine cunoscută și deci autoritară și pe care continuă să și-o mențină, grație energiei și destoiniciei directorului său Corneliu Moldovanu dupăcum și subvențiilor oficiale. Deschizîndu-și stagiunea cu „Viforul“ lui Delavrancea, ne a mai înfașșat „Principesa Turandot“ de Gozzi, „Omul de zăpadă“ de A. de Herz, „Mult șgomot pentru nimic“ de Shakespeare și acum în urmă „Femea mării“ de Ibsen. Toate 5 piesele bine jucate și luxus montate au reputat un frumos succes. Dacă turneele s'ar face cu aceeaș distribuție și cu aceeaș răvnă

ar însemna o deosebită satisfacție pentru amatorii de artă din restul țării. Dar turneele se fac așa cum se fac și de aceea și au așa succese... Vina însă cade și asupra spectatorilor cari nu fac deosebire între o trupă bună și una rea. Iar dacă fac atunci cea din urmă e avantajată.

Teatrului „Regina Maria“ îi revine desigur locul al doilea. De altcum și angajamentul pe care-l are de a juca și piese românești (în schimbul unei subvenții) îl apropie de cel dintîi. Pentru a nu mai aminti și de apropierea elementelor Storin, Bulandra, Manolescu, Maximilian dela Regina Maria pot face partidă egală cu oricare altă partidă de 4 dela Național. Intre piesele jucate până acum, două sunt originale, „Omul care a văzut moartea“ de V. Eftimiu și Manasse de Ranetti Roman. Cea de a doua fiind o reluare, e cunoscută, cea dintîi fiind a dlui Eftimiu deasemenea. În tot cazul aceasta se pare a fi mai puțin sonoră și deci mai cuviincioasă. Ar face de-un furneu... Mai ales că autorul ar avea prilej să și schimbe nevasta și să fie aplaudat în larg.

În al treilea rînd ar veni „Teatrul Nostru“ de sub direcția Dlui Sică Alexandrescu. Nu știm ce să spunem despre teatrul care numai al nostru nu e. Al „lor“ se petrec în fața noastră, nu în Turkestan...

...Dar observ, că m'am întins la vorbă și bilanțul nicăiri...

N'am făcut contabilitate niciodată și astfel iată-mă spre rușinea mea, că nici panegiric, nici bilanț nu știu să fac. S'o facă alții. Eu cel mult le-am furnizat capitolele dela pasiv: „Imprumutul-neimprumutul“, „Fraudele petrolifere“, „Purificarea morală“, „Afacerea peștelui ciocoesc“, „Banditul Balan“ etc. etc.

Atîta-i tot ce am aflat în urma verii ce s'a dus.

Rămîne de stabilit dacă cu aceste evenimente ne vom înscrie în șirul anilor încrustați pe răbojul istoriei?...

Ghimpe D. Trandafir

CREMA DE FAȚĂ

„MARGIT“¹⁴⁰

De vânzare pretutindeni

Noțiuni interesante

— Urmare —

Corpul nostru prezintă în mediu o suprafață de 1 metru pătrat și jumătate sau 15,000 centimetri pătrați, deci fiind socoteala că atmosfera apasă cu 1.033 kg pe 1 cm², presiunea pe care o suportă fiecare din noi, atinge cifra enormă de 15.490 kilograme.

Conform experiențelor făcute de francezul d'Arsonval, alcoolul este doar un aliment „thermogen“, adică nu dă putere, ci numai înalzește.

Alimentele cari conțin și eliberează cea mai mare putere (forță) sunt alimentele zaharisiite.

Arborele de lapte din Venezuela (America tropicală) e un arbore foarte frumos și atinge adeseori 20 metri în înălțime. Bășinasii îi numesc „palo de Vacha“ și în consecință îi întrebuințează seva cum îi întrebuințăm noi laptele obicuinut sau în loc de zahăr în cafea, în pâine, în prăjituri. Fructele lui sunt foarte delicioase, iar lemnul e considerat ca excelent pentru construcții.

Chinezii au preparat în prima oară zahăr cristalizat. Primul scriitor, care a semnalizat existența lui a fost grecul Theophrast, încă cu patru secole înainte de Chr. Pe timpul lui Pliniu nu se întrebuința decât în medicină, în uzul practic nu a fost introdus decât abia mai târziu, pe timpul lui Mahomet.

Podul de peste Saint-Lament (Quebec, Canada) este unul din cele mai prodigioase structuri din lume. El a putut fi ridicat complet abia în 10 ani; e lung de 988 metri, larg de 27 și înalt de 90, iar construcția lui a necesitat circa 60.000 tone de fer.

Un singur pește din cei numiți „Morna“ poate avea 9.000,000 oase.

În țara geysirilor (isvoare de apă ferbinte, isvoare termale) California (America) pe anumite distanțe pământul e așa de cald, că se poate fierbe și coace fără vre-un alt mijloc artificial.

Cel mai mare pește al apelor dulci din America de Sud e Piramen (numire dată de localnici avînd semnificația: pește roșu) sau Arapaima; talia lui atinge adeseori 5 metri lungime și cântărește 320—400 livre (120—160 kgrame).

Prafu, funinginea, cu un cuvînt toate impuritățile cari se mențin în suspensie în atmosferă dimprejurul marilor centre industriale, exercită o acțiune extrem de dăunătoare organismului. Pe lângă murdăria ce o provoacă ele, intră în căile respiratorii și nu arareori cauzează leziuni (rane), cari vor fi tot atâtea porți deschise microbilor. Ca să vă faceți o idee cîtez cazul Londrei, asupra căreia cade anual 76.000.000 kg de funingine.

La înălturarea acestui rău s'au gândit o mulțime de chimiști și fiziciani ca: Hohlfalt (1824), Lodge (1884), Walcker etc. Încercările lor, însă, au dat rezultate, dacă nu mediocre, cel puțin cu prea multe imperfecțiuni. Acum însă se anunță din Franța, că „Société de Purification Industrielle de gaz“ a reușit să construiască un dispozitiv aplicabil și mult mai economic ca antecedentele.

Newcastle, Pittsburghul, Rochdaliul, Londra vor putea, în fine, respira și deosebi ziua de noapte.

Soarele cedează într'un minut 25 calorii pe metru pătrat. Știind, că suprafața luminată a globului terestru e de 40.000.000 kmetri pătrați, căldura ce o primim minută de minută dela el

echivalează cu 80.000 milioane de cai vapori.

Cea mai frumoasă cascădă (cădere de apă) din lume, se găsește în Columbia, una dintre regiunile cele mai temperate ale Canadei.

În momentul descoperirii Americii, lama era singurul animal domesticit de Peru-Vieni. Acest animal lung de 2 metri și avînd corpul acoperit cu un fel de lână ațoasă, aduce intrucâtva, ca înfașșare, cu caprele noastre. Ceva ce îl face însă atât de prețuit este rezistența sa: se acomodează ușor climelor aspre și variabile, mulțumindu-se în acelaș timp cu nutreț redus și sărăcăcios.

Soarele are un volum de 1,300.000 ori mai mare ca volumul pământului nostru.

Variațiile de temperatură influențează asupra stării de sănătate a plantelor, ca și asupra animalelor.

Religia lui Brahma impune adepților săi, să se ferească de razele soarelui ca de moarte.

(Va urma)

Rubrica medicală

Tuberculoza

(dela lat. tuberculum, nod), *atac, boală seacă, ftizie, hectică, oftică*. — Tuberculoza este o boală infecțioasă datorită unui microb, numit bacilul lui Koch, care năvălește organismul. Această boală este foarte răspândită, ia o mulțime de înfățișări anatomice și clinice, are o evoluție foarte variabilă după puterea infecțiunii și rezistența organismului.

Tuberculoza este contagioasă dela om la om, dela animale la om și dela om la animale. Ea poate atinge toate țesăturile, toate organele: laringele, plămânii, maningele, oasele, peritoneul, intestinele, testiculele, ganglionii limfatici, pielea, incheieturile, etc. Noi ne vom ocupa în acest articol de tuberculoza plămânilor sau pulmonară (oftică).

În România mortalitatea totală prin tuberculoza pulmonară este cam de 20.000 persoane pe an, ceea ce face 13% din mortalitatea generală. Tuberculoza este curabilă și să poate ușor evita dacă să iau toate măsurile igienice necesare, mulțumită cărora în Anglia mortalitatea a scăzut dela 2410 în 1870 la 1731 în 1896.

Etatea cea mai prielnică este dela 40 până la 50 ani, apoi între 20 și 30, mai rar dela 5 la 10 ani. Barbatul este cu mult mai predisus decât femeia. Orașele sunt locul de predilecție al ofticei; cu cât un oraș are populație mai deasă și mai mare, cu atât are mai mulți ofticoși; în Paris s'a constatat 5 bolnavi la 1000 de locuitori, pe câtă vreme în orașele mai mici numărul bolnavilor să reducă la 1-2 la 1000. Lipsa de exercițiu dă o mortalitate mai mare, după cum să întâmplă în închisori și mănăstiri, unde oamenii trăesc închiși în camere mici; de asemenea și în armată să vede des tuberculoza. Meseriași cari lucrează în atelier închise în cari aerul să încarcă cu praf sunt foarte expuși, precum sunt: brutarii, plădămarii, tăietorii în piatră, cărbunarii, tipografii, fierarii, etc. Unele boale sfârșesc adeseori prin oftică, astfel sunt: pneumonia, pojarul, diabetul, etc. O cauză care predisune foarte mult la această boală este alcoolismul, care slăbește organele. De asemenea și căsătoria prea de timpuriu predisune mult la oftică; de aceea nu trebuie ca fetele să să mărite mai înainte de 20 ani, mai ales acele din orașe și născute din părinți bătrâni. La aceste sarcinile adeseori dau naștere la tuberculoză. În fine, viața neregulată, excesele de orice natură, predisun foarte mult la atac. — Înainte de a izbucni tuberculoza sunt oarecari semne așa zise precursorii cari este bine să le cunoaștem cu atât mai mult cu cât ele prevestesc această cumplită boală și ne pun în stare de a lua măsuri serioase de vindecare chiar dela începutul ei, mai ales că oftica numai în gradul întâiu poate fi vindecată cu mijloacele de cari dispunem până astăzi. Aceste semne sunt: un fel de slăbire care merge crescând fără ca omul să și deie seama și aceasta slăbire poate fi însoțită de lipsă de poftă de mâncare, de dispepsie (mistuire grea), de urdinare deasă; apoi guturaiul cu tusa, care să repetă prea des; scuiparea de sânge; un fel de friguri, cu creșterea temperaturii până la un grad, cari se arată după cea mai mică oboseală, după masă chiar, etc. — Oftica de obicei să arată în formă cronică având o durată de 1 an până la 20 ani, cu intervale de sănătate aparentă.

Dr. N. R.

(Va urma.)

Abonamente

LA „VOINTA POPORULUI“

Pt. plugari si muncitori L. 160
 „ intelectuali — „ 200
 „ instituțiuni — „ 500

Guvernul și „amnistia“

Pentru ca să satisfacă dorințele unanime ale cetățenilor și pentru ca să îndeplinească cele mai arzătoare angajamente luate din vastul program desfășurat în cei zece ani de opoziție, guvernul dlui Maniu a hotărât de a ridica „cenzura“ și „starea de asediu“, bizuindu-se în încrederea ce i-a anticipat-o opinia publică în timpul cel din urmă, cu aceeaș speranță și bunăcredință a dat publicității și dorința sa și a guvernului său de a acorda cu ocazia aniversării a zece ani dela Unirea Ardealului cu Patria-mamă o „amnistie generală.“ Aceasta intențiune a guvernului a fost primită de opinia publică cu o simpatie justificată, iar guvernul era sigur de rezultatul bun.

Dar iată ce se întâmplă. Rezultatul neașteptat și prematur al acestei intențiuni al guvernului s'a arătat în zilele trecute. Comuniștii în ziua de 25 l. c. (Duminecă) au ținut în sala „Dacia“ din Capitală o mare întrunire publică sub prezidenția renumitului socialist-radical, alias comunistului Costa Foru (evreu de origine), cu care ocaziune au luat cuvântul toți fruntașii comuniști (în marea lor majoritate evrei) binecunoscuți din trecut, cari folosindu-se de libertatea exprimării conștiinței asigurată de actualul guvern și îngrădite de guvernele anterioare, și-au revărsat tot veninul îngrămădit în pieptul lor păcătos asupra mulțimei adunată în mare număr, aducând o moțiune, prin care au cerut guvernului de a acorda o amnistie imediată, generală, (politică, militară și agrară) al celor deținuți și condamnați pentru fapte de înaltă trădare din timpul războiului și încoace.

Această întrunire politică s'a transformat în o manifestație cetățenească

comu-istă, care s'a îndreptat amenințător spre Calea Victoriei, când au fost întâmpinați de un cordon de jandarmi pedestri și de autoritățile în drept în frunte cu dl prim-procuror Codin Ștefănescu, care a provocat pe manifestanți să se împrăștie.

Manifestanții înfuriați au năvălit asupra autorităților și jandarmilor, maltrându-i și dedându-se la acte violente, astfel că a trebuit să intervină armata, pentru a împrăștia pe manifestanți comuniști.

Cu această ocaziune s'au deținut vre o 42 manifestații din primele rânduri, în marea lor majoritate evrei (ca de obicei).

Iată rezultatul încrederii orbite a guvernului național-jărnesc în ovreii și socialiștii, cu cari au încheiat cartel electoral, iată deci marea greșală a tacticii partidului guvernamental de a-și asigura în viitorul parlament o opoziție evreiască, socialistă și minoritară.

Iată că se întâmplă și sub guvernarea Dlui Maniu aceleași nereguli și dizordini, cari erau și sub guvernele anterioare (liberale și averescane), cu deosebirea că azi în urma nelimitării acțiunii politice și încurajați de cartelul electoral cu partidul guvernamental evreii și comuniștii și-au luat nasul la purtare.

Unde este asigurată ordinea și liniștea publică, la care s'a angajat actualul guvern?

Și totuș partidul guvernamental a încheiat cartel electoral cu evreii și socialiștii, neglijând celelalte partide politice românești.

Dr Teodor Drăgan
advocat.

Economice — Financiare

La ministerul de finanțe s'au reluat lucrările — intrerupte un moment din cauza prezenței dlui Charles Rist — pentru alcătuirea bugetului.

În legătură cu aceasta d' Ștefan Stănescu, secretarul general al ministerului de finanțe, a fost însărcinat să facă un raport asupra mijloacelor prin care trebne să se ajungă la echilibrarea bugetară.

În acest scop vor face toate economiile necesare și se vor lua toate măsurile pentru ca bugetul să fie real, pentru că aceasta este una din condițiile esențiale stabilizării monetare. De aceea normele, după cari s'au făcut

bugetele de până acum nu vor ținute în seamă, de oarece acel care a uzat de ele — d. Vintilă Brătianu — n'a outut evita deficitele.

Cursul monedelor străine

Franci francezi	Lei	6.52
Franci elvețieni	„	32.07
Lire sterline	„	806.—
Lire italiene	„	8.79
Mărci germane	„	39.75
Shilingi austriaci	„	23.44
Pengő	„	29.06
Coroane cehoslov.	„	4.94
Dinari	„	2.93
Dolari	„	166.25

Stărpirea șobolanilor și șoarecilor

se face în modul cel mai sigur cu RATOPAX. Ratopax nu omoaie numai ici-colea, ci s'arpește radical șobolanii și șoarecii. Întrebunțarea e foarte simplă, și nu periclitează sănătatea omului ori animalelor domestice. E ieftin, căci o singură sticlă cu 115 lei ajunge pentru o casă întreagă. Reprezentanta Generală pentru România: Chemorom, Institut Chimic în Satu-Mare trimite oricărui prospect și certificate, cari dovedesc eficacitatea absolută. Iar în localități, unde încă nu s'ar găsi spre cumpărare, în contra costului de 115 lei trimite o sticlă de Ratopax, care e patentat, încercat și recomandat de către toate instituțiile științifice din străinătate. 289

Informațiuni

Anchetă contra consiliului județean din Arad. Arad, 27 — D. A. Crudu, inspector general administrativ a fost însărcinat de ministerul de interne să ancheteze neregulile întâmplute la consiliul județean. D. Iustin Marșieu, prefectul județului, a pus la dispoziția d-lui A. Crudu dosarele neregulilor.

Porumb pentru județul Caraș. Oravița. — Luându-se măsuri pentru ajutorarea regiunilor bântuite de secetă, guvernul a hotărât să trimită o însemnată cantitate de porumb județului Caraș. Vor beneficia de transportul de porumb îndeosebi comunele Bozovici și Moldova.

Publicațiune.

Subsemnatul Lazăr Petru, în etate de 29 ani, domiciliat în Petroșani, pierzând două brevete de decorații: unul pentru „Bărbăție și Credință“ și unul „Crucea Comemorativă“; un bilet din partea Rg-tului 91 Inf., prin care se constata că am fost rănit în război, un certificat comunal și unul medical, *le declar nule*, iar în caz că s'au găsit de către cineva, să le trimită pe adresa subsemnatului.

LAZAR PETRU
Petroșani
Str. Anton Panu 90
Jud. Hunedoara.

Nr. 2920/1928. Judecătoria Chișineu.

Publicație de licitație.

Se aduce la cunoștință generală că în cauză execuțională a următorului Banca Unio repr. prin Dr. Alexandru Lazar contra următorului pentru 26.000 lei mișcătoarele cuprinse pe cale execuțională în ziua de 2 Iunie, în urma deciziei judecătoria Chișineu Nr. 1918—928 și anume 1 cal și alte obiecte se vor vinde la licitație publică în ziua de 20 Decembrie 1928, în comuna Mișca. Chișineu, la 22 Noembrie 1928.

ss Virgil Bașa
delegat judecătoresc.

Nr. 4667/1928. Judecătoria Chișineu.

Publicațiune de licitație.

Se aduce la cunoștință generală că în cauza ezečuțională a următorului Dr. A. Lazar repr. prin Dr. Alexandru Lazar contra următorului pentru 1700 lei mișcătoarele cuprinse pe cale execuțională în ziua de 3 Oct. 928, în urma deciziei judecătoria Chișineu nr. 309—925 și anume 1 vacă, 2 m. m. grâu și 5 perinci se vor vinde la licitație publică în ziua de 21 Decembrie 1928, în comuna Pilul.

Chișineu, la 22 Noembrie 1928.

Virgil Bașa
delegat judecătoresc.

Nr. G. 2234/1928.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul delegat judecătoresc aduc la cunoștința publică în sensul legii art. LX. 1881, § 102 resp. XLI. din 1908 § 19., cumcă lucrurile următoare s. a. un grajd din lemn, 2 soii și 1 slopita de paie, care în urma deciziei Nr. 2658, 3806/1927 și 141 din anul 1928 al judecătoria de ocol din Halmagiu s-au executat în Hontșor în favorul exacvarilor Iula Alexandru, Weiszberger Adolf și Singer Sidonia repr. prin avocat Dr. Iosif Weisz pentru încassarea capitalului de 9754 L. și acc. prin ezechiție de acoperire și cari s'au pretuit în 10300 L. se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efectuarea acestei licitațiuni pe baza deciziei Nr. 2234/928 al judecătoria de ocol Halmagiu se fixează termenul pe 11 Decembrie 1928 anul, orele 4 p. m. în comuna Hontșor și toți cari au voie de a cumpără, sunt invitați prin acest edict cu observarea aceia, ca lucrurile susamintite vor fi vândute în sensul legii LX. din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Pretențiunea care de încasar face 6519 L. capital, dobânzile cu 12% socotind din 1/IV, 12/VII. 926 și 1/V. 927 iar speșele până acum stave ite de 3235 L.

Intrucât mobilele, cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și acestia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezent este ordonată și în favorul acestora în sensul art. XLI. din 1908 § 20.

Dat în Halmagiu la 14 Nov. 1928.

Nicolae Solomon
delegat judecătoresc.

Datoria fiecărui român este a sprijini presa românească!

Cinematograful APOLLO
 Noemvrie 29
Dictatorul
 Vine:
SPIONUL

Cinematograful „Urania“
 Dela 30 Nov. la 2 Dec.
Dictatorul

Cinematograful „Elisabeta.“
 Telefon 70 154
 Dela 29 Nov.
Cavaleria
 de Schiell

Cu prețuri foarte reduse PALTOANE și blăni de iarnă pentru Dame și fetițe!
P L E S Z, A R A D
 Magazie centr. de paltoane pt. dame vis-à-vis cu intrarea post. a teatrului

Ministerul Justiției
 Comisia de naturalizări
 Conform art. 23 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre știința acelor cari ar voi să facă vre-o întâmpinare potrivit dispozițiilor art. 23 din zisa lege:

Dos. No 791—928
 DOMNULE MINISTRU,
 Subsemnatul Olasz Ludovic, născut în Satu-Mare la 21 Decembrie 1894, de profesiune artist de teatru, domiciliat în Arad, Strada Soarelui No. 3. Având în vedere, că în conformitate cu art. 7 p. 2 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, am renunțat pentru todeauna la orice cetățenie străină, supunându-mă necondiționat legilor și constituției țării românești, cu onoare Vă rog să binevoiti a dispune să se facă pe baza certificatelor alăturate, formalitățile legale pentru a putea obține cetățenia română prin naturalizare. Primiți, Vă rog, Dle Ministru asigurarea deosebitei mele considerațiuni.
 Olasz Ludovic

Incasatori
 vânzatori angajează firma *Singer Bourne & Co. Arad, Palatul Neumann* pentru vânzarea pe rate a mașinelor de cusut „Singer“

Salon „IDA“
 execută
Costume și haine de serate
 cu prețurile cele mai avantajoase și în timpul cel mai scurt în salonul din
ARAD
 STRADA BUCUR No. 15—17 etaj I.

Domnișoară simpatică dorește corespondență cu un tânăr, numai intenții serioase, etate 35 ani, funcționar de stat, carieră sigură, fie și sărac numai să aibă suflet nobil. În caz de simpatie reciprocă, căsătoria nu-i esclusă Scrieți la ziar sub „Sinceritate“.

„TAC“uri de biliard,
 Candelabre și
 Policandre de lemn
 execută în mod special
STRUNGARIA ARTISTICA
Kolarov, Arad
 Str. Seminarului 5. 187

„PERFECT“ gravor și fabrică
 de ștampile, Arad
 strada Eminescu 13. Casa postală 97

Execută ștampile de cauciuc și metal, plăci de email și aramă, ștampile de date și sigile.
 262

SUPERFOSFAT
 gunoi artificial se poate comanda și se poate primi chiar în cantități de câte 100 kg. la Reprezentanța Generală din loc:

Societatea Comerciala An. a AGRICULTORILOR
 din Arad
 Telefon 463. No. 233

în atenția proprietarilor de automobile! Aducem la cunoștința onorațiilor proprietari de automobile, că primim în atelierul nostru de reparat automobile și tractoare orice lucrări de specialitate aceasta, deasemenea confecționarea de arcuri speciale, tocirea cilindrelor și osiilor motorice, suduri, etc. pe lângă prețurile cele mai convenabile. — Stațiunea de benzină și ulei, spălarea mașinilor. — Rugăm sprijinul oa. public Frații **Fleischer Arad, Str' Rusu Sirianu 15**

Mijlocește
imobile și locuințe,
 traduce, face corespondențe, copiază etc. în condițiile cele mai favorabile Biroul
 „HERMES“
 Arad, strada Românului No. 6.

Societate pentru comerțul de **Mașini de cusut**
S I N G E R
 BOURNE & Co. SUCURSALA ARAD
s'a mutat
 în noul local: **Bdul Regina Maria 2** (Palat. Neuman)
 Mașini de cusut pentru familii, meseriași și fabricanți, mașină electrică, motoare electrice. — Giese, accesorii, ace, ulei, ață de cusut, mătase de brodat, etc. etc.
A T E L I E R D E R E P A R A Ț I I.
 Instrucțiuni gratuite de cusut și brodat.
Se vinde și cu plată în rate

Eugen Madarász Str. Russu-Sirianu No. 17. (fost Aulich)
 confecționează haine pt. bărbați și copii, după moda cea mai nouă, pe lângă prețuri moderate. Confecționare specială de paltoane de piele

Iosif Muzsay ARAD vis-a-vis de teatrul **Prețe. de toamna și iarnă**

Costum bărb. lână curată ... Lei. 1.750	Palton negru cu guler de blană Lei. 2.650
Costum bărb. în culori de modă „ 2.450	Costum de scoală, conf. prescr. „ 1.600
Costum albastru închis și negr. I.a. „ 2.750	Palton de piele, în toate culorile „ 3.900
Pardesiu de toamnă și iarnă „ 1.950	Raglan fregoli „ 2.000
Ulster dubiu I.a. — — — — — „ 2.450	Pardesiu de cauciuc — — — — — „ 800

Croitorie la modă! 144 **Mare asortiment de postăvarie!**

Viptul de casă cel mai ieftin,
 abonamentul lunar Lei 1100, în afară de restaurant Lei 1000. Prânz Lei 25, cină Lei 15 în
Restaurantul București Arad, Piața Avram Iancu 10 201

LEMNE DE FOC pentru iarnă
 puteți cumpăra mai avantajos la
Lemnaria M. AUFRICHT, Arad
 Vis-à-vis de Spitalului de copii. (Haltă de automobile.)

MOBILE cu prețuri reduse se capătă la
A. WIEGENFELD, Arad
 Strada Moise Nicoară (v. Petőfi u.) No. 8—11

PALTOANE și blăni pentru DAME
 Specialitățile noastre, precum și modelele noastre de haine de postav și mătase le vindem cu prețuri extraordinar de ieftine
 PALTON de dame dela — — — Lei 1400

VICTORIA
 confecțiune de dame
ARAD
 Vis-à-vis de Cafeneaua „DACIA“

ALO! ALO!
 Vizitați singurul magazin românesc
CROITORIA
N. Ariton
 Confecționează cu mult gust costume civile-militare din cele mai fine stoffe, cu prețuri foarte reduse. — Primul atelier special pentru confecționarea noii uniforme a **Ceferiștilor**, deci nu riscați a Vă confecționa oriunde, ci mai întâi vizitați atelierul nostru.
 Arad
 Palatul Cultural, pentru Biblioteca

